

Lausunto

15.10.2024

VN/3578/2024

VN/3578/2024-OKM-51

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle: HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Pyydettyä tarkempaa tilastotietona vieraskielisten opiskelijoiden osuudesta ammatillisessa koulutuksessa sekä heidän tutkintotaustastaan opetus- ja kulttuuriministeriö lausuu saatteena tilastotarkasteluun seuraavaa:

Opiskelijatiedot ovat vuoden 2023 tietoja ja työllistymistiedot vuonna 2021 tutkinon suorittaneiden sijoittumistietoja vuoden 2022 lopussa. Opiskelijoista samoin kuin tutkinnoistakin on tieto vieraskielisten osuudesta. Oheisessa tilastossa on sekä kalenterivuoden että päiväkohtainen opiskelijamäärä. Kalenterivuoden opiskelijamäärään lasketaan kaikki ne opiskelijat, jotka ovat kyseisen vuoden aikana olleet ammatillisen koulutuksen opiskelijoina joko koko vuoden tai sitä lyhyemmän ajan (vaikka päivänkin). Kalenterivuoden opiskelijamäärä on siis suurempi kuin keskimääräinen päiväkohtainen opiskelijamäärä, joka nimensä mukaisesti kuvaa sitä opiskelijamäärää, mikä opiskelijoita on keskimäärin päivää kohden kyseisen vuoden aikana. Loma-aikoja ei vähennetä, eikä myöskään erotella kokoaikaista ja osa-aikaista opiskelua.

Tietoa vieraskielisten opiskelijoiden pohjakoulutuksesta ja siitä ovatko he suorittaneet suomalaisen peruskoulun, ei suoraan ole käytettävissä. Mutta ammatillisen koulutuksen rahoitusuudistusta varten hankituista opiskelijavuosiaineistoista tätä voidaan rajoitetusti saada. Opiskelijavuositieto vastaa hyvin lähelle päiväkohtaista opiskelijamäärätietoa. Erotuksena on se, että opiskelijavuosi määrä ei sisällä yli 4 viikkoa kestäviä lomajaksoja, ja siinä on huomioitu osa-aikaisuus. Opiskelijavuosi määrä on siis hieman pienempi kuin mitä päiväkohtainen opiskelijamäärä. Opiskelijavuositiedoista saadaan oppivelvollisuuslain mukaisille maksuttomuuden ikäluokkaan kuuluville tieto ovatko he suorittaneet suomalaisen peruskoulun vai ei. Maksuttomuuden ikäluokkaan kuuluvilla tarkoitetaan tässä alle 21-vuotiaita. Oppivelvollisuuslain toimeenpanossa on vielä siirtymäaika, joten tosiasiallisesti maksuttomuuden piiriin kuului vuonna 2023 tässä esitettyjä lukuja vähemmän. Nämä luvut kuvaavat kuitenkin tarkemmin sitä mikä maksuttomuuden piiriin kuuluvien määrä ja osuus tulee olemaan siirtymäajan päätyttyä. Sen sijaan tätä vanhemmille ikäluokille tieto on puutteellinen, ja käytännössä yli 30-vuotiaille tätä tietoa ei ole riippumatta siitä ovatko he äidinkieltään kotimaisia kieliä puhuvia vai vieraskielisiä. Opiskelijavuosista saadaan vieraskielisille myös pohjakoulutustieto. Siinä on järkevää tarkastella vain ei maksuttomuuden ikäluokkaan kuuluvia, koska nuoremmilta opiskelijoilta peruskoulun jälkeinen tutkinto lähtökohtaisesti puuttuu, niin vieraskielisiltä kuin kotimaisia kieliä puhuviltakin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Yhteenvetona tilastoista:

- Vuonna 2023 vieraskielisiä ammatillisen tutkintokoulutuksen ja valmentavan koulutuksen opiskelijoita oli kalenterivuoden aikana 55 600, ja vastaava päiväkohtainen vieraskielisten määrä oli 34 300. Molemmilla tavoilla mitattuna vieraskielisiä oli 17 prosenttia kaikista opiskelijoista
- Opiskelijavuositiedon kautta tarkasteltuna peruskoulun päästötodistustieto löytyy vieraskielisistä opiskelijoista 32 prosentille, kun se kotimaisia kieliä puhuvilla löytyy 67 prosentille. Myös vieraskielisissä voi olla niitä, joilla on Suomessa suoritettu peruskoulu, mutta heille ei ikänsä, peruskoulun suorittamisajankohdan, takia tietoa näy.
- Kaikille maksuttomuuden ikäluokkaan kuuluville tieto Suomessa suoritetusta peruskoulusta löytyy, mikäli he sen ovat suorittaneet. Maksuttomuuden ikäluokkaan kuuluvien vieraskielisten kalenterivuoden opiskelijamäärä oli 12 100 ja päiväkohtainen opiskelijamäärä 8 200. Molemmilla tavoilla mitattuna vieraskielisten osuus oli 10 prosenttia.
- Opiskelijavuositiedon kautta tarkasteltuna maksuttomuuden ikäluokkaan kuuluvissa vieraskielisissä tieto Suomessa suoritetusta peruskoulusta löytyy 82 prosentille. Lopuilta 18 prosentilta suomalaisen peruskoulun päästötodistus puuttuu.
- Ei maksuttomuuden ikäluokkaan kuuluvia vieraskielisiä kalenterivuoden opiskelijoita oli 43 500, ja vastaava päiväkohtainen määrä oli 26 200. Molemmilla tavoilla mitattuna vieraskielisten osuus oli 22 prosenttia.
- Opiskelijavuositiedon kautta tarkasteltuna ei maksuttomien ikäluokassa vieraskielisistä opiskelijoista 13 prosentilla on korkeakoulututkinto ja muu perusasteen jälkeinen tutkinto kuin korkeakoulututkinto 25 prosentilla. Loput 62 prosenttia ovat ilman perusteen jälkeistä tutkintoa. Vastaavat prosentiosuudet kotimaisia kieliä puhuvilla ovat 17, 63 ja 20 prosenttia.
- Vuonna 2021 tutkinnon suorittaneiden vuoden 2022 lopun sijoittumistarkastelu on tehty koulutusalan ja vieraskielisyyden mukaan.
- Kuten taulukosta nähdään, vieraskielisten työllisyys on 5 prosenttia alhaisempi kuin kotimaisia kieliä puhuvilla ja vastaavasti työttömyys 5 prosenttia korkeampi
- Vieraskielisten työttömyys on 17 prosenttia, kun se kotimaisia kieliä puhuvilla on 12 prosenttia
- Alakohtainen vaihtelu on kokonaisuudessaan melko suurta, niin myös vieraskielisten osalta
- Terveys- ja hyvinvointialalla vieraskielisten työttömyys on selvästi alhaisinta, vajaat 9 prosenttia, kotimaisia kieliä puhuvilla työttömien osuus on runsas 6 prosenttia
- Kokonaisuudessaan parhaiden työllistytään kasvatus- sekä terveys- ja hyvinvointialalla. Heikointa työllistyminen on tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT) sekä luonnontieteiden ja muiden tekniikan alojen osalta. Työllistymisen alakohtaiset erot ovat olleet näkyvissä jo pitkään.

Ylijohtaja

Petri Lempinen

Opetusneuvos

Kari Korhonen

Liitteet	Tilasto sivistys- ja tiedejaostoa varten
Jakelu	Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Tiedoksi	OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehikoinen OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Westerholm